

mely az amerikai kormány kiadásában fog megjelenni. E kötet iskola-fajok és részleges kérdések szerinti 18 csoportban a matematikai tanításra vonatkozó legfontosabb irodalmi munkákat állítja össze, még pedig az 1900—1912-ig terjedő időkörből. Javaslatunkra a bizottság kimondotta, hogy szükségesnek tartja e munkát folytatását oly módon, hogy 1915-ig terjedőleg a különböző országok szakembereinek bevonásával egy részletes nagy bibliográfia készüljön. A megjelenőben levő munka nem terjeszkedhetett ki minden egyes reformkérdésre, így különösen a régebbi kísérletek és a modern irányú tankönyvek terén szorul bővítésre. A szerzők az ezekre a körökre vonatkozó anyagukat elhagyták, mivel az amerikai kormány a nagy tömegnek (közel 5000 cím) csak redukált (2000 cím) kiadására vállalkozott. Ily bibliográfiai munka fogja igazában bemutatni azt a széleskörű tevékenységet és azt a mély hatást, mely a legtöbb országban az új mozagalomnak nyomában keletkezett.

A bizottság záró ülésén elhatározta, hogy eddigi működését folytatja. Különösen kiemelték a technikai iskolák és a leányiskolák matematikai tanítására vonatkozó további tanácskozások szükségét és végül a tanárképzés elméleti és gyakorlati problémáinak fejtegetését. Ennek az utóbbi kérdésnek egységes feldolgozása elsősorban hangsúlyozandó, mivel a reformgondolatok tényleges valóra váltásának fő biztosítékát nyújtja.

A legközelebbi nemzetközi matematikai kongresszus 1916-ban lesz Stockholmban, de addig is a nemzetközi bizottság évenként tanácskozásra fog gyülekezni, hogy eredményes működését a személyes érintkezéssel fokozza és hogy a felvetett kérdések tárgyalását irányítsa.

Goldziher Károly.

Ballai Károly: A gyermektanulmányozás módszerei, különös figyelemmel a kisdédkorra. (Athenæum; ára 80 fillér.)

A M. Gyermektanulmányi Társaság füzetes vállalatában e címen értékes munka jelent meg, melyben szerző nagy gondnal és szak-tudással ismerteti azokat a módokat, melyek segítségével a kis gyermekek szellemi fejlődésének jelenségeit vizsgálni szokták. Röviden ismerteti azon anthropologiai módszereket és eszközöket is, melyek ezen vizsgálatok végzésére szolgálnak s felsorolja az eredményeket, melyek e testi fejlődés vizsgálatánál útmutatóul szolgálnak. Megismerjük e füzetből a szó- és képzetkincs, továbbá az emlékezet és felfogóképesség vizsgálatának módszereit. Külön fejezetet szán a gyermek érdeklődésének és egyéniségének fejlődésére. Legértékesebbek azok a fejezetek, melyekben a kisdédkorban lévő gyermekek szellemi fejlődését írja le. Ballai könyvét nemcsak a kisdédvők és a tanítók,

hanem a gyermekeiket szerető anyák is haszonnal forgathatják. Dícséretre méltó a Magyar Gyermektanulmányi Társaság törekvése, hogy munkálatainak eredményeit ily olcsó füzetekben teszi hozzáférhetővé.

J.

Vértes O. József dr.: Ideges gyermekek tanítása. Budapest, 1912. 28. l.

Ez a füzet mint a szerzőtől szerkesztett *«Pædagogiai pszichologiai könyvtár»* egyik száma jelent meg. A füzet tartalma rendkívül érdekes, mert egy olyan intézményről s annak működéséről tájékoztat bennünket, mely a maga nemében elsőnek tekinthető nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is. Ez az intézmény az *Ideges gyermekek alsó és középfokú iskolája*, melynek szerző a tanügyi vezetője. Az intézetbe részben olyan gyermekeket vesznek fel, akik diszharmoniaiban fejlődtek, akik kényszerképzetekkel vannak megterhelve, vagy akik bizonyos fokig átmenetet képeznek a gyengetehetségűséghez. Az intézmény tehát nem azonosítható az úgynevezett mannheimi iskolarendszerrel.

Szerző részletesen ismerteti ama gyógypedagógiai alapelveket, melyeket az intézet vezetésében követ. Elsősorban a szellemi, de főleg testi munkával kapcsolatos öntevékenység az, mely egyrészt mint hathatós nevelő-eszköz, másrészt mint az idegesség csökkentését célzó gyógyító-eszköz alkalmaztatik. A tanításban érdekes újítás, hogy az osztályismétlés helyett a tantárgyismétlést alkalmazzák. A tanórák száma a minimumra van redukálva, hetenként 15—17. A tanítás módszerében a pszichologiai szempont dominál. Általában az individuális tanítás pedagógiai ideálja itt jut legközelebb a megvalósuláshoz, mert egy-egy tanulócsoport csak 5—6 személyből áll.

A füzet végén szerző a nyelvi és számtani tanítás módszerére s eredményére utal, miközben érdekes példákat mutat be egyes tanítványok írásbeli dolgozataiból.

Az élvezetes módon megírt füzetnek önálló és tanulságos jelleget ad az a sok modern szempont, melyet szerző részben megpendít, részben pedig már meg is valósított.

Lázár Szilárd.